

Naziv kolegija: Teorija književnosti: Feminizam i popularna kultura (T)

Nastavnica: Petra Požgaj, asistentica

Kontakt: ppozgaj@ffzg.hr; konzultacije ponedjeljkom od 17.30 do 18.30 u B-213

ECTS bodovi: 6

Jezik: hrvatski (dio literature na engleskom)

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni kolegij za drugu i treću godinu studija

Oblik nastave: 2 sata predavanja + 1 sat seminara; uživo u učionici ili, prema potrebi, na Omegi

Opis kolegija: Na kolegiju ćemo se baviti reprezentacijama žena i djevojaka u popularnoj kulturi te popularnokulturnim tekstovima i praksama koji su obilježeni kao feminini (ženski i djevojački časopisi, ljubavni romani, *fanfiction*, melodrame, *teen* filmovi, sapunice, televizijske serije itd.) oslanjajući se na teorijske uvide proizišle iz plodne suradnje kulturalnih studija i feminističke kritike. Na uvodnim ćemo susretima postaviti temelje za razumijevanje osnovnih pojmova (popularna kultura, reprezentacija, „ženski žanrovi“) i teorijskih postavki feminističkih kulturalnih studija. U središnjem ćemo se dijelu kolegija okrenuti pojedinačnim žanrovima povezujući feminističke teorijske doprinose (Angele McRobbie, Janice Radway, Charlotte Brunsdon, Ien Ang, Laure Mulvey i drugih) i analize primjera iz suvremene popularne kulture. U završnom ćemo se dijelu kolegija posvetiti raspravi o feminističkim kulturalnostudijskim analizama u domaćem kontekstu, djevojačkim studijima kao novijem teorijskom izdanku feminističkih kulturalnih studija i raspravi o suvremenom odnosu feminizma i popularne kulture.

Cilj kolegija: Ovladati teorijskim kategorijama kulturalnih studija i feminističke kritike korisnima za analizu reprezentacija žena i djevojaka u popularnoj kulturi te popularne kulture koja je obilježena kao feminina.

Studentske obveze: Prisutnost na nastavi (najviše 3 izostanka od 15 termina), redovito čitanje zadanih tekstova te pravovremena predaja dviju zadaća i sažetka seminarskog rada tijekom semestra u skladu s uputama na Omegi.

Način polaganja ispita: Pisani rad (10 do 15 kartica) u skladu s uputama na Omegi.

Sadržaj kolegija:

1. Uvod u kolegij

2. Definicije popularne kulture

Storey, John. 2018. „What Is Popular Culture?“. U: *Cultural Theory and Popular Culture: An Introduction (Eight Edition)*. Oxford/New York: Routledge: 1–17.

3. Popularna kultura i kulturalni studiji

Duda, Dean. 2002. „Nadziranje značenja“ i „Hrvanje s anđelima“. U: *Kulturalni studiji: ishodišta i problemi*. Zagreb: AGM: 7–66.

4. Kulturalni studiji i feminizam

Editorial Group. 1978. „Women's Studies Group: Trying to Do Feminist Intellectual Work“. U: *Women Take Issue: Aspects of Women's Subordination*. Women's Studies Group, Centre for Contemporary Cultural Studies, University of Birmingham. London: Hutchinson: 7–17.

5. Rod, reprezentacija i žanr

Thumim, Nancy. 2024. „The politics in and the politics of representation“. U: *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices (Third Edition)*. Ur. Stuart Hall, Sean Nixon i Jessica Evans. London/Thousand Oaks/New Delhi/Singapur: Sage: 301–345.

Kuhn, Annette. 1984. „Women's Genres“. *Screen* 25, 1: 18–29.

6. Reprezentacije žena, „ženski žanrovi“ i feminizam

Brunsdon, Charlotte. 2006. „Pedagogije ženskog: feminističko podučavanje i ženski žanrovi“. U: *Politika teorije: zbornik rasprava iz kulturalnih studija*. Ur. Dean Duda. Zagreb: Disput: 157–179.

Ahmed, Sara. 2010. „Feminist Killjoys (and Other Willful Subjects)“. *The Scholar and Feminist Online* 8, 3. Internet. [ILI](#) Ahmed, Sara. 2023. „The Feminist Killjoy as Cultural Critic“. U: *The Feminist Killjoy Handbook*. Milton Keynes: Allen Lane: 87–129.

7. Ženski i djevojački časopisi

Jedan od sljedeća dva teksta:

McRobbie, Angela. 1991. „Jackie Magazine: Romantic Individualism and the Teenage Girl“. U: *Feminism and Youth Culture*. Houndmills/London: Macmillan Education Ltd: 81–134.

McRobbie, Angela. 2006. „Zašuti i pleši: kultura mladih i mijene modusa ženskosti“. U: *Politika teorije: zbornik rasprava iz kulturalnih studija*. Ur. Dean Duda. Zagreb: Disput: 181–201.

8. Popularna književnost i ljubavni roman

Radway, Janice. 2006. „Pisanje Čitanja romance“. U: *Politika teorije: zbornik rasprava iz kulturalnih studija*. Ur. Dean Duda. Zagreb: Disput: 247–266.

9. Filmski žanrovi: od melodrame do teen filma

Mulvey, Laura. 1999. „Vizualni užitek i narativni film“. U: *Feministička likovna kritika i teorija likovnih umjetnosti*. Ur. Ljiljana Kolečnik. Zagreb: Centar za ženske studije: 65–77.

10. Televizijski žanrovi: od sapunica do televizijskih serija

Brunsdon, Charlotte. 1981. „'Crossroads': Notes on Soap Opera“. *Screen* 22, 4: 32–37.

Ang, Ien. 1985. „Dallas and the Melodramatic Imagination“. U: *Watching Dallas: Soap Opera and the Melodramatic Imagination*. London/New York: Routledge: 51–85.

11. Zajednička analiza primjera prema dogovoru

12. Feministički kulturalni studiji u domaćem kontekstu

Jedan od sljedeća dva teksta:

Senjković, Reana. 2008. „Tina i jugoslavensko djevojaštvo. Ili: Jeste li čitali Angelu McRobbie?“. U: *Izgubljeno u prijenosu. Pop iskustvo soc kulture*. Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku: 91–186.

Grdešić, Maša. 2013. „Hrvatski *Cosmopolitan*, ženstvenost i feminizam“. U: *Cosmopolitika. Kulturalni studiji, feminizam i ženski časopisi*. Zagreb: Disput: 81–164.

13. Feminizam i popularna kultura danas

Driscoll, Catherine. 2019. „Djevojke, djevojačka kultura i djevojački studiji“. *Časopis za književnu i kulturalnu teoriju „k.“* 16, 14: 115–139.

Banet-Weiser, Sarah i dr. 2020. „Postfeminism, Popular Feminism and Neoliberal Feminism? Sarah Banet-Weiser, Rosalind Gill and Catherine Rottenberg in Conversation“. *Feminist Theory* 21, 1: 3–24.

14. Zaključna rasprava

Obvezna literatura: tekstovi koji se obrađuju na nastavi (dostupni na Omegi)

Izborna literatura:

Ang, Ien. 1985. *Watching Dallas: Soap Opera and the Melodramatic Imagination*, London/New York: Routledge.

Brunsdon, Charlotte, Julie D'Acci i Lynn Spigel, ur. 1997. *Feminist Television Criticism: A Reader*. Oxford: Clarendon Press.

Brunsdon, Charlotte. 2000. *The Feminist, the Housewife, and the Soap Opera*. Oxford: Oxford University Press.

Driscoll, Catherine. 2002. *Girls. Feminine Adolescence in Popular Culture and Cultural Theory*. New York: Columbia University Press.

Duda, Dean. 2002. *Kulturalni studiji: ishodišta i problemi*. Zagreb: AGM.

Duda, Dean, ur. 2006. *Politika teorije: zbornik rasprava iz kulturalnih studija*, Zagreb: Disput.

Easthope, Antony. 1991. *Literary into Cultural Studies*. London/New York: Routledge.

Gelder, Ken. 2004. *Popular Fiction. The Logics and Practices of a Literary Field*. London/New York: Routledge.

Gelder, Ken, ur. 2016. *New Directions in Popular Fiction: Genre, Distribution, Reproduction*. London: Palgrave Macmillan.

Gledhill, Christine, ur. 1987. *Home Is Where the Heart Is. Studies in Melodrama and the Woman's Film*. London: BFI.

Grdešić, Maša. 2013. *Cosmopolitika. Kulturalni studiji, feminizam i ženski časopisi*. Zagreb: Disput.

Hall, Stuart, ur. 1997. *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*. London: Sage Publications i The Open University.

Hermes, Joke. 1995. *Reading Women's Magazines. An Analysis of Everyday Media Use*. Cambridge: Polity Press.

- Hollows, Joanne. 2000. *Feminism, Femininity and Popular Culture*. Manchester: Manchester University Press.
- Hollows, Joanne i Rachel Moseley, ur. 2006. *Feminism in Popular Culture*. Oxford/New York: Berg.
- McRobbie, Angela. 1991. *Feminism and Youth Culture*. Houndmills/London: Macmillan Education Ltd.
- Moi, Toril. 2002. *Sexual/Textual Politics. Feminist Literary Theory (Second Edition)*. London/New York: Routledge.
- Radway, Janice. 1991. *Reading the Romance: Women, Patriarchy, and Popular Literature*. Chapel Hill/London: The University of North Carolina Press.
- Senjković, Reana. 2008. *Izgubljeno u prijenosu. Pop iskustvo soc kulture*. Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku.
- Storey, John. 2003. *Inventing Popular Culture: From Folklore to Globalization*. Malden/Oxford/Melbourne/Berlin: Blackwell Publishing.
- Winship, Janice. 1987. *Inside Women's Magazines*. London/New York: Pandora.
- Women's Studies Group, Centre for Contemporary Cultural Studies, University of Birmingham, 1978. *Women Take Issue: Aspects of Women's Subordination*. London: Hutchinson.
- Zeisler, Andi. 2016. *We Were Feminists Once. From Riot Grrrl to Cover Girl, the Buying and Selling of a Political Movement*. New York: Public Affairs.